

I. a II. stupeň

Co umím a znám	1. Praktický život			
	2. Buď připraven			
	3. Fyzická zdatnost			
	4. Hledání řešení			
	5. Vyjadřování			
	6. Zručnost			
	7. Můj oddíl			
Kdo jsem	8. Já a můj život			
	9. Moje svědomí			
	10. Osobní rozvoj			
Můj kamarád	11. Lidé a vztahy			
	12. Moje vztahy			
	13. Komunikace mez.			
	14. Pomoc druhým			
Můj domov	15. Moje rodina			
	16. Naše parta			
	17. Družina jako tým			
Svět okolo nás	18. Já a demokracie			
	19. Já občan			
	20. Propojený svět			
	21. Různost světa			
	22. Příběhy naš. svět			
Příroda kolem nás	23. Pobyť v přírodě			
	24. Vnímání přírody			
	25. Poznávání přírody			
	26. Hodnota přírody			
	27. Šetrné chování			

1. 2.1. **1+1** **1+1**2. **2+1** **1**3. **1+1** **1+1**4. **1** **1**5. **1** **1**6. **1** **1**8. **1+1** **1+1**9. **1+1** **1+1**10. **1+1** **1+1**11. **1+1** **1+1**12. **1** **2**13. **1+1** **1+1**14. **1+1** **1+1**15. **1** **1**16. **2** **2**17. **1** **1**18. **1** **1**19. **1** **1**20. **1** **1**21. **1+1** **1**22. **1** **1+1**23. **1+1** **1+1**24. **1** **1**25. **1** **1**26. **1** **1**27. **1** **1+1**

Co umím a znám	1. Praktický život			
	2. Buď připraven			
	3. Fyzická zdatnost			
	4. Hledání řešení			
	5. Vyjadřování			
	6. Zručnost			
	7. Můj oddíl			
Kdo jsem	8. Já a můj život			
	9. Moje svědomí			
	10. Osobní rozvoj			
Můj kamarád	11. Lidé a vztahy			
	12. Moje vztahy			
	13. Komunikace mez.			
	14. Pomoc druhým			
Můj domov	15. Moje rodina			
	16. Naše parta			
	17. Družina jako tým			
Svět okolo nás	18. Já a demokracie			
	19. Já občan			
	20. Propojený svět			
	21. Různost světa			
	22. Příběhy naš. svět			
Příroda kolem nás	23. Pobyť v přírodě			
	24. Vnímání přírody			
	25. Poznávání přírody			
	26. Hodnota přírody			
	27. Šetrné chování			

						1.
						2.
						3.
						4.
						5.
						6.
						7.
						8.
						9.
						10.
						11.
						12.
						13.
						14.
						15.
						16.
						17.
						18.
						19.
						20.
						21.
						22.
						23.
						24.
						25.
						26.
						27.

Cesta země – 1.stupeň

1. Praktický život

Po celou dobu tábora si budu udržovat pořádek a přehled ve svém stanu. ☺☹

Budu si udržovat své oblečení a boty čisté a srovnané, budu si čistit a ošetřovat zablácené boty, přišiji si utržený knoflík.

Pravidelně si budu uklízet ve svém pokoji (luxování, utírání prachu, úklid věcí, vynášení koše atd.). ☹☺

Dodržuji základní hygienické návyky (čištění zubů, umývání rukou, mytí těla atd.).

Bez dohledu dospělého dojedu na určené místo pomocí veřejné dopravy.

Koupím pro družinu jízdenku na vlak nebo autobus. ☺☹

Zjistím (vůdcem/vůdkyní) zadanou informaci pomocí telefonického rozhovoru od dospělého člověka, kterého znám.

2. Bud' připraven

Vyzkouším si správné přivolání první pomoci (simulovaný telefonát s operátorem). ☹

Prakticky ošetřím základní zranění: krvácení, popálenina, zlomenina, klíště. ☹

Naleznu na mapě svoji pozici (na turistické značce nebo na ulici).

Správně se obléknu do extrémních podmínek: horko, mokro, zima. K

Vím, kam a jak se obrátit v případě, že se stanu svědkem dopravní nehody, zločinu nebo mě okradou či napadnou. K

Nakreslím plánek místa, na kterém se právě nacházím.

Projdu čtyři cesty v internetové hře Bud' připraven (www.budpripraven.cz).

3. Fyzická zdatnost

Uplavu bez přestávky 50 metrů.

Mám alespoň 30 minut aktivního pohybu denně.

Ujedu na kole během jednoho dne alespoň 40 kilometrů.

Pravidelně se ráno otužuji.

4. Hledání řešení

Prokážu, že znám druhy osobních údajů, které se dají zneužít. Vím, že se proto nemají běžně nikomu poskytovat.

Vyhledám alespoň pět odpovědí na neznámé otázky s využitím tištěných encyklopedií, atlasů a slovníků.

Pomocí atlasů určím souhvězdí, rostlinu či živočicha. Uvařím pro družinu či rodinu nové jídlo podle kuchařky (najdu si recept a podle něj nakoupím).

Vyhled. ve slov. ciz. slov 5 slov, kt. neznám.

5. Vyjadřování

Vymyslím reklamu (plakát, letáček...) na družinovou nebo oddílovou akci, a tím na ni nalákám co nejvíce lidí. ⊖ ⊕

Napíšu článek do oddílového časopisu. ⊖ ⊕

Vysvětlím pravidla hry ostatním členům oddílu/družiny. ⊖ ⊕

Zlepším se při vystupování před ostatními v oddílu i ve škole. ⊖ ⊕

Představím svůj koníček nebo zájem ostatním členům družiny. ⊖ ⊕

6. Zručnost

Na výpravy si správně sbalím batoh. Dokážu si sbalit věci podle seznamu. ⌘

Vyrobím jednu věc z oblasti, která mě zajímá.

Libovolnými prostředky se pokusím výtvarně ztvárnit vybraný námět (obrázek, video, hudba, fotografie ...).

Vyzkouším si novou výtvarnou nebo rukodělnou techniku (např. plstění vlny, malování na sklo, mramorování, batikování, odlévání stop...).

Vyrobím si obal (pytlíček, krabičku...) na kamínky do hry Sacculus.

Umím uvázat turbánek.

7. Můj oddíl

8. Já a můj život

Zlepším se ve schopnosti tiše se soustředit na to, jak na mě působí věci a lidé kolem mě. Tomu, kdo mi to potvrdí, vysvětlím, jak jsem to své zlepšení poznal. K

Zlepším se ve schopnosti přemáhat svoje špatné nálady a rozmrzelosti. Za měsíc mi to potvrdí nějaký blízký dospělý a někdo z kamarádů.

Vysvětlím svým vrstevníkům, jak chápu bod zákona „Skaut/skautka je veselé mysli“. D

Ukážu na dvou konkrétních příkladech, jak i pohádka může být pravdivá. K

Přečtu si tři bajky a zapíšu si, jaké z nich plyne ponaučení. K

Vyberu pět věcí (předmět, hudební skladbu, píseň, obraz apod.), které se mi líbí, a pět, které se mi nelíbí. Pokusím se zjistit, proč se mi ty první líbí a ty druhé ne. K

Připravím na výpravě či na táboře stezku, na níž bude alespoň pět pozoruhodných či krásných přírodních detailů. D

9. Moje svědomí

Rozumím skautskému slibu a zákonu. K

Když něco slíbím, zaznamenám si, zda jsem to splnil/a a jestli se na mě dá spolehnout (v období, které si určím).

Alespoň ve třech situacích, na které se pamatuji a o kterých dovedu vyprávět, dokážu uznat před ostatními svou chybu a najít v ní poučení pro příště.

Zjistím, z čeho mám nejčastěji strach, a předložím záznam o tom, jak se mi jej během měsíce dařilo překonávat. R-K

Svoje osobní, skautské i školní záležitosti si udržuji v pořádku. K

Alespoň u tří příběhů (z knihy, filmu, rozhlasu apod.) posoudím, kdy se postavy příběhu chovají dobře a kdy špatně. K

Alespoň měsíc se snažím dodržovat svůj vlastní „Modrý život“, na jehož pravidlech se dohodnu se svým rádčem/rádkyní (s rodiči, vůdcem/vůdkyní, duchovním, učitelem apod.) tak, aby se co nejvíc zaměřoval na to, v čem se potřebuji zlepšit. K

10. Osobní rozvoj

Zamyslím se nad tím, co v životě dělám a není to zdravé, hospodárné nebo prospěšné. Vyberu (ne tábor/dovolená):

- 14 dní TV
- měsíc sladkosti a „dobrůtky“
- 14 dní hrát elektronické hry
- měsíc používat výtah a jezdící schody

Κ

Připravím část programu družinové schůzky, a pak si s rádcem/rádkyní nebo vůdcem/vůdkyní promluvím o tom, co se povedlo, co ne nebo kde jsem udělal/a chybu. ∅

Vyberu si jeden svůj nedostatek (např. lenost) a měsíc budu sledovat, jak na druhé nebo na mě působí, když tenhle nedostatek zvládnou, a když naopak ne. O průběhu podám na závěr zprávu někomu, komu důvěřuji. Κ

Nechám si od vůdce/vůdkyně, učitele nebo jiného dospělého doporučit knihu, která by pro mě mohla být přínosná. Přečtu si ji a promluvím si o ní s tím, kdo mi knihu doporučil. R-Κ

Navštívím divadelní představení, koncert nebo výstavu a o svém zážitku napíšu krátký článek nebo o něm povím družině.

11. Lidé a vztahy

Dokážu, že si cením lidí a vztahů s nimi: během dvou měsíců budu lidi kolem sebe poznávat a přispívat k přátelské atmosféře. Výsledek sdělím vůdci/vůdkyni.

Během nějaké oddílové akce se pokusím tajně někomu pomáhat a dělat radost (viz např. hra „Skřítci“ – www.hranostaj.cz). R

Alespoň na třech konkrétních příkladech z poslední doby dokážu, že umím snést něco nepříjemného, když je to pro dobro druhých, nebo jim pomoci v něčem, do čeho se mi nechce.

Dva týdny si budu zvlášt' všímat, jestli někomu v mém okolí (oddíl, škola, rodina...) není smutno nebo jinak zle. Pokud si toho všimnu, budu se mu/jí snažit pomoci a potěšit ho/ji.

Najdu aspoň 10 písniček, knížek nebo filmů, které jsou o dobrém přátelství. K

12. Moje vztahy

Sepíšu si všechny svoje dosavadní kamarády a kamarádky a u každého se pokusím zjistit, čím jsem k našemu kamarádství přispíval/a já a čím ten druhý, případně proč naše kamarádství skončilo. S výsledkem seznámím dospělého, kterému důvěřuji. R-K

Když nebudu stíhat, co jsem slíbil, omluvím se. Víím, proč je to důležité. K

Vyzkoumám, s kým se (ve třídě, v oddíle) v současné době víc kamarádím – jestli jsou to více kluci, nebo spíše holky – a pokusím se zjistit proč. S výsledkem seznámím dospělého, kterému důvěřuji. R-K

Zjistím, kde mi nejvíce utíkají sprostá slova (škola, parta, oddíl...). Pokusím se v tomto prostředí v průběhu 14 dní zlepšit. S výsledkem seznámím svou družinu.

Zjistím, co je to puberta a jaké má důsledky. Proberu to pak v rozhovoru s dospělým, kterému důvěřuji, nebo o tom vytvořím informační plakát, který vyvěsím v klubovně. K

V situaci, ve které si nevím rady, dokážu požádat o pomoc (ve škole, družině, doma), což doložím aspoň na třech příkladech.

Po dohodě s vůdcem/vůdkyní nebo rodiči se zúčastním nějaké větší akce (závod, soutěž, výprava), na níž je nutná spolupráce kluků i holek.

13. Komunikace mezi lidmi

Zeptám se jednoho z rodičů, kamaráda a vůdce/vůdkyně oddílu, co se jim na mém jednání líbí a co naopak ne. O tom, co mi řeknou, budu přemýšlet.

Zlepším se v tom, abych druhým neskákal/ a do řeči, což mi aspoň tři lidé potvrdí.

Vůdce/vůdkyně a jeden další člověk mi potvrdí, že když někomu ublížím, dokážu se mu omluvit.

Alespoň pětkrát vysvětlím své družině nebo oddílu hru nebo předám někomu instrukce tak, aby to bylo srozumitelné a vše proběhlo tak, jak má. K

Pokusím se zjistit, kvůli čemu nejčastěji dochází v mém okolí (v družině, u nás doma nebo ve třídě) ke konfliktům, a o svém zjištění si promluvím s vůdcem/vůdkyní nebo jiným dospělým, kterému důvěřuji. K

Spolu s rádcem/rádkyní (vůdcem/vůdkyní, rodičem) si pro sebe vymyslím trénink pozornosti a naslouchání. K

14. Moje pomoc druhým

Budu si všímat drobných potřeb druhých (podržím dveře, podám předmět, přinesu něco z vedlejší místnosti...) a budu na ně vhodně reagovat.

Společně s družinou se zúčastním nějaké dobrovolné pomoci potřebným (návštěva domova důchodců, sbírka pro psí útulek, zábavné odpoledne pro dětský domov ...).

Vyrobím s družinou dárky pro obyvatele domova důchodců (nebo děti z dětského domova) a předáme jim je k Vánocům (nebo Velikonocům či jiné příležitosti).

Zúčastním se roznášení Betlémského světýlka.

Alespoň měsíc si povedu přehled o tom, s jakými žádostmi o pomoc se na mě druzí obraceli, a jestli jsem jim opravdu dokázal pomoci.

15. Moje rodina

Poprosím rodiče, babičku, dědečka, aby si se mnou povídali o svém dětství, ukázali mi staré rodinné fotky apod. K-Θ

Dokážu rodičům a prarodičům vysvětlit svoje názory a přání (do jakých kroužků chci chodit...). K-Θ

Vezmu si na starost nějaký úkol, se kterým budu rodičům doma pravidelně pomáhat (luxování v mém pokoji, vynášení koše, menší nákupy...), a budu se snažit, aby na mě bylo spolehnutí. K-Θ

Udělám radost svým rodičům tím, že jim připravím malé překvapení (dárek, vyzdobím stůl, nakreslím obrázek, udělám výrobek...).
Θ

16. Naše parta (vybrat 2)

Vyrazím se svými kamarády (ze školy, družiny...) na nějakou akci, kterou si sami naplánujeme (kino, divadlo, účast na sportovním klání...). D-Θ

Všímám si, zda v naší partě (v rámci družiny, třídy...) nestojí někdo stranou a pokud ano, snažím se s ním kamarádit. D-Θ

Budu sledovat, jakým činností se v družině/oddílu věnujeme, a dokážu popsat rádce/rádkyni nebo vůdce/vůdkyni, které z nich mě baví nebo nebaví a proč. ☩☩

Pro náš oddíl či družinu vymyslím zajímavou činnost na dlouhé chvíle, například při čekání na vlak. ☩☩

Převyprávím příhodu, kterou jsem zažil, a to tak, aby mému vyprávění ostatní se zájmem naslouchali. ☩☩

Sepíšu si, co se mi na naší partě (družině) líbí a proč. ☩

17. Družina jako tým

Sepíšu si, co mohu nabídnout své družině (v jakých činnostech se vyznám, co mě baví), a pobavím se o tom s rádcem/rádkyní. ☩

Vysvětlím, co mají v našem oddíle na starost oddílový vedoucí, oddíloví rádci, podrádci a co jednotliví řadoví členové. ☩

Spolu s dalšími členy družiny připravím hru na družinovou nebo oddílovou akci. ☩☩

18. Já a demokracie

Ujasním si, jaká jsou moje práva a povinnosti (co bych měl/a dělat a co můžu dělat) v oddíle.

Zjistím, co to jsou lidská práva, a pět si jich zapíši.

Projdu si (např. podle kroniky) hry a činnosti, které jsme za poslední měsíc v oddíle dělali. Zhodnotím, jak se mi dařilo dodržet pravidla her, a vymyslím, jak se z toho poučit.

19. Já občan

Zjistím o důležité osobnosti z našeho města (například starosta, zastupitelé, primář nemocnice, soudce, ředitel školy, majitel nebo ředitel velké firmy v obci...) bližší údaje (jak se jmenuje, jaké má vzdělání, co zajímavého v poslední době udělal) a jaké má hlavní pracovní povinnosti.

Najdu na mapě nebo ukážu ostatním přímo, kde je obecní/městský úřad, a vysvětlím, co se v této instituci odehrává.

Zjistím, z jakého rozhodnutí/předpisu vyplývá u nás v obci výše poplatků za psa a způsob třídění odpadu.

20. Propojený svět

Zjistím, z jakých zemí pochází zelenina, kterou prodávají v obchodu nejbliže mého bydliště.

Zjistím, co všechno z věcí, které během jednoho dne použiji (oblečení, psací potřeby, nábytek, elektronika...), je vyrobeno z ropy.

Zjistím, co je to Fair Trade.

Zjistím, v jakých zemích bylo vyrobeno oblečení, které běžně nosím.

21. Různost světa

Nebudu se posmívat ostatním za jejich odlišnost, vzhled, schopnosti, místo bydliště, způsob mluvení atd. (nejen v oddíle, ale i ve třídě)-

Najdu a poslechnu si tři písničky (takové, které neznám, a každou od jiného interpreta či z jiné země) v jiných jazycích než čeština, slovenština a angličtina. U každé si řeknu, zda se mi líbí, či ne, a u té, která se mi líbí nejvíc, si najdu překlad slov, abych jí rozuměl.

Navštívím památku, která se váže k různým národnostem na našem území.

Zúčastním se akce s mezinárodní účastí nebo akce v zahraničí.

22. Příběhy našeho světa

S družinou vytvořím mapu kulturních památek nebo jiných kulturních zajímavostí okolí – hradů, zřícenin, kostelů, božích muk, kapliček ...

Zjistím, jaké hry hráli moji prarodiče, když byli malí (nebo jaké měli hračky nebo jaké byly jejich domácí povinnosti).

Najdu na leteckém snímku (ortofotomapě) a na historické mapě (staré alespoň 50 let) místa, kde bydlím a kde je naše klubovna.

Po poradě s vedoucím najdu ve vlastivědných sbornících, knihách o historii mého regionu nebo v kronikách zajímavou událost z doby před mým narozením a přiblížím ji družině.

Zúčastním se tradiční akce v obci nebo v regionu (tradiční trhy, historické trhy, festival ...).

23. Pobyt v přírodě

Rozdělám oheň na ohništi, které sám postavím. Ohniště správně zahladím.

Vlastní vinou nevynechám ani jednu ze čtyř po sobě následujících výprav (podle toho, jak často jezdí oddíl na výpravy). Na všech těchto výpravách budu mít dobře sbaleno a budu mít správné vybavení.

Na výpravě najdu a ukážu družině běžné jedovaté rostliny a houby.

S pomocí mapy a zadané trasy povedu část výpravy.

24. Vnímání přírody

Na výpravě nebo na táboře si najdu dva podobné stromy (nebo dvě hory, skály, dva brouky...). Do zápisníku si zapíšu, v čem se shodují a v čem se liší.

Libovolným způsobem se pokusím umělecky zobrazit něco hezkého v přírodě nebo vyjádřit, jak na mě příroda působí (nakreslím obrázek, napíšu básničku nebo povídku, udělám několik fotografií, koláž apod.).

Vyberu si knihu příběhů o přírodě (např. od Setona, Curwooda, Londona) a přečtu si aspoň jeden příběh.

25. Poznávání přírody

Na výpravách, táboře, v okolí domova nebo na chalupě najdu a naučím se poznávat nové druhy rostlin, živočichů nebo hub. Počet určím předem po poradě s vedoucím nebo jiným vhodným hodnotitelem.

Na výpravě nebo na táboře najdu deset druhů rostlin, živočichů nebo hub, které znám. Ukážu je ostatním, řeknu jejich název a vysvětlím jejich roli v přírodě (v jakém žijí prostředí, co potřebují k životu, čím se živí, či jsou potravou).

Na noční obloze najdu tři souhvězdí, která znám, a tři, která určím s pomocí mapy hvězdné oblohy.

26. Hodnota přírody

Na táboře budu udržovat pořádek na tábořišti, postarám se o to, aby se nikde nepovalovaly odložené věci a odpadky.

Začnu se pravidelně starat o kus zahrady doma, o pokojové květiny nebo o domácí zvíře (pes, králíci, rybičky...). Zjistím, co potřebují k životu, a zajistím jim dobré životní podmínky.

Vyberu si nějaké místo v přírodě (kus lesa, louku, bažinu, skálu) a pokusím se vypátrat, jak se na jeho vývoji a dnešním vzhledu podílela lidská činnost.

Zhotovím užitečný hezký výrobek z materiálu, který sám/a najdu a seberu v přírodě (např. svícen ze samorostu nebo z kamene).

27. Šetrné chování

Připravím pokus: na zahradě zakopu zhruba 10 cm pod zem ohryzek od jablka, list papíru, plechovku, PET lahev, kus skla. Po půl roce vše vykopu a pozoruji stav věcí. Výsledky zapíšu do tabulky a pokusím se je vysvětlit.

Vyberu si jedno běžné jídlo (potravinu) a nakreslím a popíšu proces jeho zpracování: od začátku do konce (např. obilí na poli – sklizeň – odvoz – umletí mouky – upečení chleba – odvoz do obchodu).

Po dobu alespoň tří měsíců třídím doma odpad. Pokud již doma odpad třídíme a třídíme jen 2–3 nejzákladnější druhy, začnu třídít nový druh odpadu.

Cesta vody – 2.stupeň

1. Praktický život

Vezmu si doma na starost nějakou pravidelnou práci (v bytě, na zahradě) a začnu ji pravidelně dělat. K⊖

Pomohu doma při velkém úklidu. K⊖

Podle seznamu zajistím větší nákup domů nebo pro oddíl. Vezmu si na starost péči o nějakou část oddílového nebo družinového vybavení a zajistím jeho údržbu a opravy. D⊖

Na zastávce MHD, vlaku nebo autobusu najdu v jízdním řádu, kdy jede nejbližší vlak nebo autobus.

Vyřídím telefonát s někým, koho osobně neznám.

V průběhu období, které si určím, si zaznamenávám své peněžní příjmy a výdaje a s rodiči nebo s vůdcem/vůdkyní si promluvím o tom, za co utrácím zbytečně moc peněz a jak bych mohl ušetřit. K

Pošlu balík nebo doporučený dopis poštou. K

2. Fyzická zdatnost

Zúčastním se sportovní soutěže.

Naučím se nějakou novou sportovní aktivitu.

Po dobu dvou měsíců se pravidelně věnuji sportovní činnosti (cvičení, běhání, plavání ...).

Po dobu dvou měsíců chodím pravidelně hrát fotbal, volejbal nebo nějakou jinou kolektivní hru.

Zúčastním se dvou sportovních výprav (na kolech, na běžkách apod.).

3. Bud' připraven

Znám a předvedu zásady život zachraňujících úkonů: masáž srdce, umělé dýchání, zastavení krvácení. Aktivně se zúčastním nácviku první pomoci obsahujícího přivolání pomoci, postup podle instrukcí, život zachraňující úkony, přenos zraněného. K

V neznámém městě dorazím podle plánu do určeného bodu. Na simulovaných příkladech si vyzkouším jednání v krizových situacích: autonehoda, krádež, napadení.

Dokážu se správně vybavit a obléci na zimní náročnou výpravu. K

4. Hledání řešení

Napíšu článek (např. do oddílového časopisu) s využitím informací z encyklopedií a internetu (minimálně ze tří různých zdrojů).

Doporučím družině alespoň tři zajímavé internetové stránky nebo publikace související s tématem, kterému se právě věnujeme. Ⓓ-Ⓔ

Porovnáím dva časopisy pro svou věkovou kategorii a představím ostatním pozitiva a negativa obou z nich.

Vyhledám alespoň pět odpovědí na neznámé otázky s využitím internetu.

Dokážu podle návodu zprovoznit a používat přístroj (GPS, mobilní telefon, fotoaparát...).

5. Vyjadřování

Zkusím vytvořit příspěvek do skautských médií (časopis, Teepek...).

Napíšu nebo zprostředkuji družině svůj názor na přečtenou knihu, shlédnutý film, navštívené webové stránky apod. Ⓓ-Ⓔ

Zjistím, v čem bych měl zlepšit svůj mluvený projev, a začnu na tom soustavně pracovat.

Naučím družinu novou (i pro mne) deskovou hru – vysvětlím pravidla, zodpovím otázky. Ⓓ-Ⓔ

Vystoupím s vlastním „číslem“ (přednes, hudba, zpěv, kouzla...) na nějaké veřejné akci (ne pouze pro oddíl).

6. Zručnost

Podle seznamu si sbalím sám batoh nebo jiné zavazadlo na delší pobyt mimo domov (tábor, škola v přírodě, hory). K

Sám vyrobím ozdobný předmět (ozdobu, vyšívaný ubrousek, model letadla apod.).

Budu bezpečně používat vybrané nástroje (např. nůž, sekeru, pilu, šicí náčiní...) a udržovat je v bezvadném a funkčním stavu.

K

Vymyslím a připravím výzdobu klubovny k různým příležitostem (Vánoce, návštěvní den pro rodiče, tématická nástěnka...).

Vyrobím předmět (postavu nebo zvířátko) z keramické hlíny nebo moduritu.

Složím tři origami (japonské skládačky z papíru).

7. Můj oddíl

8. Já a můj život

Zjistím, v čem se můžu spolehnout na sebe a v čem na ostatní členy své družiny. K

Dokážu se určitou dobu soustředit na nějakou důležitou otázku (např. „Co se mi včera skutečně povedlo?“, „Komu bych v oddíle měl víc pomáhat a proč?“). O výsledku si popovídám s někým, komu důvěřuji. R-K

Umím u pěti různých her určit, kvůli čemu je vlastně hrajeme (jaký je jejich smysl). K

Umím vysvětlit, jaký je rozdíl mezi posláním a zaměstnáním. K

Vyberu si umělecké dílo, které se mi líbí (obraz, kniha, hudba, stavba ...), a vysvětlím, proč se mi líbí. K

Pro svoje kamarády uspořádám přehlídku svých oblíbených písní (skladeb) a doplním to výkladem, proč se mi líbí. R

Vytvořím si svůj osobní erb nebo vymyslím své osobní heslo.

Po dva týdny si budu každý den psát deník o tom, co jsem zažil/a, jaké při tom byly mé pocity a co jsem si myslel/a. K

9. Moje svědomí

Přemýšlím o tom, co to znamená „žít skautsky“, a snažím se tak žít i mimo oddíl.

V rozhovoru s dospělým, kterému důvěřuji, umím na konkrétních příkladech ze svého života ukázat, jak se skutečně rozhoduji v otázkách morálního jednání. R-K

Určím si, ve kterých situacích budu v následujících dvou měsících zvyšovat svou odvalu a statečnost, a poté o výsledku podám zprávu. K

Vyberu si po dohodě s rodiči domácí povinnost, s níž mám problém, a alespoň dva měsíce se ji budu snažit zodpovědně plnit. RK

Seznámím se alespoň s jedním dalším souborem pravidel morálního života (Desatero, zákony Lesní moudrosti, Bušido samurajů, morální kodex buddhismu apod.) a porovnáím je se skautským zákonem. K

Vůdce/vůdkyně nebo rádce/rádkyně mi potvrdí, že se mi podařilo obstát ve třech konkrétních náročných situacích oddílového života (zranění, bouřka, konflikt, nároky na trpělivost, odvahu, sebezapření ...) D-K

Svůj vlastní „Modrý život“, na jehož pravidlech se dohodnu s rádcem/rádkyní (s rodiči, vůdcem/vůdkyní, duchovním, učitelem apod.) budu dodržovat alespoň dva měsíce.K

Sestavím si svůj žebříček alespoň deseti hodnot (co je pro mě v životě důležité: např. rodiče, skauting, přátelství, peníze ...)

10. Osobní rozvoj

Během dvou měsíců se budu věnovat činnostem, které mě nemusí bavit, ale jsou nutností (vyberu si například z úklidu klubovny nebo vlastních věcí, učení do školy, pomoci doma, stavby tábora ...).

Vyberu si nějakou oblast života, která mě obzvlášť zajímá, a budu se

snažit dozvědět se o ní co nejvíce (četbou časopisu, knih, debatou, pomocí internetu ...). Na základě toho, co se dozvím, připravím pro svou družinu malou přednášku, hru, kvíz apod.

Najdu si spolehlivý lék proti nudě, napíšu si na něj recept a budu ho pravidelně užívat.

Vyberu si pět uměleckých děl (staveb, obrazů, skladeb ...) a porovnám je mezi sebou (čím se liší, co mají společného, jak na mě působí apod.). K

11. Lidé a vztahy

Vím, proč je důležité umět odpouštět druhým i sobě, a také odpouštět druhým i sobě dokážu. Zkusím vymyslet způsob, jak se to na mě pozná. K

Napíšu si, jaká pravidla platí pro život v oddíle, ve škole a u nás doma, a pokusím se přijít na to, proč je správné je dodržovat. Pak si o tom promluvím s vůdcem/vůdkyní nebo jiným dospělým. K

Na příkladu minimálně tří konkrétních konfliktů (v oddíle i mimo něj) prokážu, že chápu, proč konflikty vznikají a jak se dá pomáhat jejich přátelskému řešení. K

Pomocí internetu nebo jinak si najdu „přítele na dálku“ a začnu si s ním psát.

Dva měsíce se budu v oddíle (ve škole, v místě bydliště, v zájmovém kroužku...) věnovat tomu, kdo je v tomto prostředí nový nebo osamělý.

Celý týden se budu snažit řešit všechny rozepře v klidu bez hádek, nadávání a skuhrání. Vždy se pokusím najít kompromis. Každý večer se zamyslím nad tím, jak se mi to dařilo.

12. Moje vztahy

Vyberu si jednoho ze svých kamarádů (v oddíle nebo mimo něj), zamyslím se nad tím, jak by se naše kamarádství dalo zlepšit, a aspoň dva měsíce se o to budu snažit. S výsledkem seznámím dospělého, kterému důvěřuji, i dotyčného kamaráda.

Ve třídě se budu snažit kamarádit s klukama i holkama.

Vím, proč je špatné pomlouvat svoje spolužáky a kamarády, a proto se tomu budu alespoň dva měsíce co nejvíc vyhýbat. S výsledkem seznámím svou družinu.

Přečtu si knihu, kterou mi doporučí můj vůdce/vůdkyně nebo jiný zodpovědný dospělý, o tom, co přináší puberta do života chlapců

a děvčat. S dotyčným si pak o knize pohovořím. R-K

Zjistím s pomocí dospělého člověka, čemu se říká „zneužívání dětí“ a jak se mu mohou děti bránit. R-K

S družinou nebo oddílem se zúčastním společenského oběda, při kterém budeme dodržovat základy společenského chování a stolování. K

Spolu s družinou/oddílem absolvuji několik programů zaměřených na rozvoj vzájemné důvěry (např. „vodění slepého“, jištění v lanovém centru ...). D

13. Komunikace mezi lidmi

Pokusím se zjistit, v jakých situacích nejčastěji špatně chápu druhé lidi (kamarády, rodiče, rádce/rádkyně, učitele apod.), a čím je to způsobené. O svém zjištění si promluví s vůdcem/vůdkyní nebo jiným dospělým, kterému důvěřuji. K

Alespoň ve třech diskuzích v rámci oddílu dokážu srozumitelně zdůvodnit svůj názor na určitou věc, nebo mi vůdce/vůdkyně (učitel) potvrdí, že jsem se v tom za poslední dva měsíce zlepšil. K

Během tří oddílových akcí (alespoň jedna bude výprava) si budu pečlivě všímat toho, jakou náladu mají členové mojí družiny, a po skončení se jich zeptám, jestli jsem pozoroval/ a správně. D

Na filmových scénkách bez zvuku dokážu správně určit, jak se lidé na nich cítí nebo jaký mají právě mezi sebou vztah. K

Vyberu si jednoho člověka, se kterým se často vídám, a při pěti setkáních se mu budu snažit pořádně naslouchat. Po skončení sepíšu, co jsem během té doby o něm i o sobě zjistil/a.

Pokusím se vymyslet, jak bych mohl pomoci řešení konfliktů, ke kterým nejčastěji dochází v mém okolí (v družině, u nás doma nebo ve třídě), a o svém návrhu si promluvím s vůdcem/vůdkyní nebo jiným dospělým, kterému důvěřuji. K

14. Moje pomoc druhým

Jeden měsíc budu „tajně“ pomáhat někomu z rodiny, oddílu či třídy (viz hra Skřítkci na www.hranostaj.cz).

Budu se několikrát aktivně podílet na vymýšlení a uskutečnění dobrovolné pomoci těm, kteří ji od nás potřebují.

Zúčastním se s oddílem projektu na podporu některé významné charitativní akce (např. Pomozte dětem!, Postavme školu v Africe apod.).

Zjistím si, které hlavní organizace u nás pomáhají potřebným lidem a jak. K

Alespoň dva měsíce budu pravidelně pomáhat nějakému studijně slabšímu kamarádovi s přípravou do školy.

Přispěji na nějakou charitativní sbírku částkou alespoň 50 Kč, kterou si ušetřím.

15. Moje rodina

Budu si všímat, jestli nepotřebují rodiče, babička a děda nebo sourozenci s něčím pomoci a sám se jim s pomocí nabídnu. ⊖

Představím rodině, co rád dělám ve svém volném čase (vysvětlím jim, co umím nového, co mě na kroužku baví atd.) ⊖

S pomocí rodičů/příbuzných namaluji rodový strom, uvedu v něm svoje sourozence, rodiče, tety a strýčky, bratrance a sestřenice, dědečky a babičky – u každého se pokusím zjistit místo a datum narození, a také kde bydlí a čím se zabývá. ⊖⊕

Srovnám tradice naší rodiny (jak slavíme narozeniny, Vánoce...) s rodinou kamaráda. ⊖

16. Naše parta

Připravím pro svou družinu nějakou aktivitu mimo pravidelnou schůzku.

Pomohu kamarádovi/kamarádce, aby se v nové partě (třídě, oddíle, kroužku) cítil/a dobře, seznámím jej/ji s našimi pravidly a rituály. ⊖

Všímám si, zda vše, co v partě děláme, je správné, a najdu-li něco, co se mi nezdá, vysvětlím ostatním proč. ⊖⊕

Se svou partou vyzveme jinou partu ke sportovnímu turnaji či k jiné společné aktivitě. ⊖⊕

Připravím si pro ostatní hru či aktivitu, při které se jeden o druhém více dozvíme. ⊖⊖

Zjistím, kdy mají členové naší party narozeniny a svátky, a dokážu je potěšit maličkostí třeba i mimo toto období. ⊖

Popíšu, co dělá naši partu naší partou, co je pro nás charakteristické, bez čeho bychom to nebyli my. Mohu to ztvárnit například jako družinové album, reklamní leták, nástěnku nebo web. ⊖

17. Družina jako tým

Snažím se, abychom zdárně dokončili úkol, pro který jsme se s družinou rozhodli. ⊖⊖

Zúčastním se se svou družinou Svojsíkova závodu. ⊖⊖

S družinou uvařím jídlo o několika chodech. ⊖⊖

Naplánuji s družinou družinový výlet. ⊖⊖

18. Já a demokracie

Sepíši pravidla, která bude nutné dodržovat během cyklistického výletu družiny/oddílu.

Vzpomenu si, co z toho, co jsem poslední dobou udělal, někoho omezovalo, či ho jinak poškodilo. Vymyslím, jak si počínat příště, abych tím nikoho neomezoval, a budu se tím řídit.

Zúčastním se programu/hry na téma skautského zákona, který povede k diskusi o jeho účelu a dodržování.

Společně s ostatními v oddíle připravíme pravidla provozu klubovny či táborový řád. Domluvenými pravidly se budu řídit.

19. Já občan

Zúčastním se nějaké větší práce na pomoc blízkému okolí – sázení stromků, budování dětského hřiště apod.

Vytvoříme spolu s družinou seznam toho, co je v klubovně problematické a co by se mělo nebo mohlo zlepšit, a alespoň jednu věc z toho i uděláme.

20. Propojený svět

Představím si, že ve sbírce vyberu 1000 Kč. Jen na mě záleží, komu ve svém okolí peníze dám. Podmínkou je, že musí jít na dobrou a konkrétní věc. Své rozhodnutí zdůvodním před družinou. Pokud to zkusilo více z nás, společně s družinou poté vybereme, který nápad byl nejlepší.

Vypátrám blízkou veřejně prospěšnou (např. humanitární, charitativní, ochránářskou) organizaci, a pozdravím jejího ředitele.

Sám si vyhledám a shlédnu pořad o pomoci potřebným (práce s menšinami, sociální pracovníci, práce s drogově závislými, práce v zahraničí ve školách, na misiích...).

Zjistím, kde ve světě pomáhá naše armáda a co přesně tam dělá.

21. Různost světa

Při návštěvě cizí země si napíšu 5–10 věcí, které jsou tam jiné než u nás, a zjistím, proč to tak je.

Najdu ve svém okolí člověka, který je obětí předsudku, a poslechnu si, jaké to je.

Najdu deset vtipů, které se týkají každý jiného předsudku, s tím, že u každého pojmenuji předsudek, kterého se vtip týká.

Navštívím památku, která připomíná netolerantní postoje některých lidí k menšinám nebo jiným omezovaným skupinám (synagoga, památník, katovna, kostel, ženský klášter).

22. Příběhy našeho světa

Najdu zajímavý příběh z historie skautingu v naší obci, v naší zemi nebo v zahraničí a seznámím s ním ostatní (vyprávěním, scénkou i jakkoli jinak).

Dokážu vypátrat, jak se ve které době stavělo, proč tomu tak bylo a proč docházelo ke změnám (např. proč románské budovy měly malá okna a dveře, proč se přestaly stavět hrady a začaly se stavět zámky, proč byly barokní stavby tak zdobené, proč se první továrny stavěly u řek, proč se začaly používat panely).

Nacvičím s družinou místní pověst jako scénku a předvedu ji vlčatům. Dovyprávím nedokončený příběh několika způsoby tak, aby nebyla porušena logika událostí.

Sám nebo s družinou se zamyslím, co všechno z toho, co jsem za poslední rok dělal, bych nemohl dělat, kdyby u nás stále byl komunismus, a libovolnou formou to přiblížím družině, oddílu nebo spolužákům.

Přečtu si tři biblické příběhy, jako jsou například v knize Katedrála moudrého písaře, Velký příběh Bible, Příběhy z Bible či Malá dětská Bible.

23. Pobyť v přírodě

Přespím v přírodě s běžným vybavením.

Najdu vhodné místo (rovné, suché) k přespání pod stanem, s kamarádem postavím stan.

Na výpravě nebo na táboře uvařím chutný čaj z přírodních surovin (z bylinek, lesního ovoce, šípků).

Na výpravě nebo na táboře najdu a přinesu vhodné dříví na vaření, připravím ohniště a závěs pro vaření v kotlíku a během vaření budu udržovat oheň.

Vysvětlím nováčkům, jak se chovat v přírodě, a zdůvodním jednotlivá pravidla chování.

Přenocuji pod širákem.

24. Vnímání přírody

Najdu si v přírodě místo, které mám rád, a kde je mi dobře (v okolí bydliště, na chalupě). Toto místo budu častěji navštěvovat a pozorovat, jak se během roku mění. Změny se pokusím zachytit, např. fotografií, kresbou, textem či jinak.

Do oddílového nebo táborového časopisu, do kroniky apod. napíšu krátký příběh o svém silném zážitku v přírodě (noční zvuky při hlídce, východ slunce nad rybníkem, setkání s kancem apod.).

Na výpravě (nebo v okolí tábora, na chalupě apod.) se pokusím najít různé stopy historie okolní krajiny (např. staré patníky, zbytky cest, alej stromů...) Svá pozorování si zapíšu nebo zakreslím do jednoduché mapky.

25. Poznávání přírody

Na táboře (nebo na výpravě, v okolí bydliště, na chalupě) najdu čtyři různá prostředí (např. pole, louku, les, rybník). Pro každé z těchto prostředí vymyslím a popíšu jeden příklad reálného potravního řetězce (nejlépe tak, aby do něho byly začleněny organismy, které jsem v daném prostředí pozoroval).

Na noční obloze najdu co nejvíc souhvězdí, která znám, a tři nová s pomocí mapy hvězdné oblohy. Najdu a převyprávím alespoň jeden mýtus, který se k jednomu souhvězdí váže.

Pokud chovám domácí zvíře či pěstuji rostliny, zjistím podrobnější informace o tom, co potřebují k životu (od zkušeného chovatele, z kvalitní knihy), a zajistím jim dobré životní podmínky. Zájemcům umím vysvětlit, proč je potřeba se o to zvíře nebo tuto rostlinu starat

tak, jak se starám já. Svou rostlinu nebo zvíře pravidelně pozoruji a snažím se lépe porozumět nárokům rostlin a chování zvířat.

Naučím se poznat chráněné druhy rostlin a živočichů, které se vyskytují v našem regionu. Dostupnou část z nich si prohlédnu na jejich přirozených stanovištích.

26. Hodnota přírody

Vypěstuji ze semínka rostlinu (pokojevou, zahradní, strom) a tři měsíce sleduji a zaznamenávám její vývoj.

Na výpravách nebo v okolí tábora najdu místo v přírodě, které považuji za krásné. Toto místo ostatním buď ukážu a vysvětlím, proč se mi líbí, nebo jakýmkoli jiným způsobem (fotografiemi, kresbou, textem, pantomimou, scénkou) přiblížím svůj pohled na něj.

Vyberu si nějakou rostlinu, houbu nebo zvíře, která nemají na první pohled žádný užitek (jedovatá houba, lišejník, mech, slimák ...), a vysvětlím ostatním, jaký má význam v přírodě.

27. Šetrné chování

Znám značky „ekologicky šetrný výrobek“ a „produkt ekologického zemědělství“ a vím, co znamenají.

Spočítám, kolik jsem během jednoho dne spotřeboval vody při běžné činnosti doma a porovnám to se svou spotřebou vody za běžný den na táboře.

Během dvou týdnů budu sledovat a zapisovat, kolik jsem použil věcí určených na jedno použití (kelímek na limonádu, PET láhev, sáček na rohlíky, který pak vyhodím ...). Po měsíci své pozorování vyhodnotím a rozmyslím si, které jednorázové věci bych mohl nahradit takovými, které můžu použít víckrát (sklenička místo kelímku, sáček na rohlíky z domova...), nebo které vůbec nepotřebuji. Další měsíc se pokusím nahradit alespoň tři věci na jedno použití věcmi, které můžu použít vícekrát.

Vysvětlím nováčkům, jak mají zacházet s odpadem na výpravě – co mohou zakopat a proč, a co musí odnést zpátky domů a proč.

Seženu seznam kosmetiky, která není testovaná na zvířatech, zjistím, kde se dá koupit, a uvedu zdroj svých informací.

28. Můj začátek

Umím přivolat první pomoc a prakticky ošetřit základní zranění: krvácení, popálenina, zlomenina, klíště.

Rozumím skautskému slibu a zákonu.

Prokážu schopnost v tichu aspoň tři minuty soustředěně naslouchat.

Sepíšu si všechny svoje dosavadní kamarády a kamarádky a u každého se pokusím zjistit, čím jsem k našemu kamarádství přispíval já a čím ten druhý, případně proč to naše kamarádství skončilo.

